

Nieuwe kattenrassen met een extreem uiterlijk

Standpunt KNMvD, [29 januari 2019]

Soms worden er dieren geboren met een bijzonder uiterlijk: een korte neus, grote ogen, een afwijkende vacht/kaalheid, korte pootjes, ontbreken van een staart of afwijkende oren. Als een dier hierdoor gezondheids- of welzijnsklachten ontwikkelt, zal een dierenarts deze proberen te verhelpen of verlichten. Sommige fokkers hebben deze ongelukjes van de natuur gebruikt om een nieuw ras te maken. Een individueel probleem wordt zo een rasprobleem. Bij het kruisen van deze rassen ontstaan katten met meerdere schadelijke raskenmerken. Deze nieuwe kattenrassen zoals de Bambino-Sphynx, Dwelf, Foldex of Napoleon Fold, worden designer breeds genoemd.

Standpunt KNMvD

- Diergezondheid en dierenwelzijn moeten leidend zijn bij het fokken van dieren.
- Het registreren van gezondheids- en welzijnsproblemen per ras is wenselijk.
- Het tentoonstellen van dieren met uiterlijke kenmerken die schadelijk zijn voor dierenwelzijn en diergezondheid moet verboden worden.
- Het fokken en (ver)kopen van dieren met uiterlijke kenmerken die schadelijk zijn voor het dierenwelzijn en diergezondheid moet ontmoedigd worden.
- Dierenartsen zijn tegen het fokken van dieren met erfelijke gebreken. Nieuw zijn de designer breeds waarbij meerdere erfelijke gebreken bewust worden gecombineerd. Dat gaat in tegen de huidige (wettelijke) normen en dient met kracht te worden tegengewerkt.
- Zie ook KNMvD richtlijn erfelijke afwijkingen bij rashonden

Diergezondheid

Er zijn weinig betrouwbare cijfers over de ernst van erfelijke gezondheidsproblemen bij de kat. De beschrijvingen zijn vaak anekdotisch en een goed cijfermatig overzicht per ras ontbreekt, zeker bij kleine of nieuwe rassen. Bij een ras dat voortkomt uit twee bekende rassen kan wel een voorspelling worden gedaan welke gezondheidsklachten er gelinkt zijn aan het "gewenste" uiterlijk. Zo heeft de Scottish Fold afwijkend kraakbeen in de oren, wat hem de karakteristieke gevouwen oren geeft. Dit ras heeft echter ook afwijkend kraakbeen in de gewrichten, wat gewrichtsslijtage (artrose) veroorzaakt. Hoewel er nog geen data zijn over de Napoleon Fold, zal deze kat waarschijnlijk de problemen van zijn stamouders hebben geërfd: de artrose van de Scottish Fold en Munchkin, de rugklachten van de Munchkin en de neusproblemen van de Pers. Of dit een simpele stapeling van gezondheidsproblemen is, of dat de problemen elkaar versterken, is onbekend.

Designer breeds

Bambino Sphynx

Dwelf:

Foldex:

Napoleon Fold:

Munchkin x Sphynx

Munchkin x Sphynx x American Curl

Exotische korthaar/Pers x Scottish Fold

Exotische korthaar/Pers x Scottish Fold x Munchkin

Beschreven problemen bij stamouders

Naam	Uiterlijk	Gezondheid
Munchkin	Korte poten	Artrose
		Rugpijn
Sphynx	Kaal	Sneller huidwondjes
		Huidontsteking
		Zonnebrand
Pers		Benauwdheid
		Oogproblemen
		Ontstoken huidplooien
Scottisch Fold	Gevouwen oren	Artrose
American Fold	Gevouwen oren	Onbekend
Manx	Ontbreken staart	Open rug
		Obstipatie
		Rectum prolaps
		Afwijkende motoriek

Dierwelzijn

Het welzijn van dieren wordt aangetast als zij niet in staat zijn hun natuurlijk gedrag uit te oefenen, zoals rennen, springen of klimmen, hun snorharen en/of haren niet kunnen gebruiken om mee te communiceren, pijn hebben of regelmatig medicijnen moeten innemen. Katten zijn goed in het verbergen van stress en pijn. Ze gedragen zich anders, slapen meer, spelen minder, zijn wat chagrijniger of worden juist aanhankelijker, liggen op andere plekken, springen en klimmen minder. Veel eigenaren beschouwen deze gedragsveranderingen als onderdeel van het normale gedrag, en herkennen de achterliggende problemen niet.

Wettelijk kader

In artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren is bepaald dat het verboden is om te fokken met gezelschapsdieren op een wijze waarop het welzijn en de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt benadeeld.

Fokkers moeten zoveel mogelijk voorkomen dat:

- ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen
- uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor welzijn of gezondheid van de dieren

Ethische afweging

Het fokken van dieren met extreme uiterlijke kenmerken die voldoen aan een bepaald schoonheidsideaal roept weerstand op. Dit wordt verstrekt als het gewenste uiterlijk naar verwachting zorgt voor diergezondheids- en dierenwelzijnsproblemen. Die problemen wegen wat de KNMvD betreft zwaarder dan de instrumentele, esthetische waarde die het fokken van bepaalde rassen kan hebben. Door het fokken van 'designer breeds' wordt de intrinsieke waarde en de integriteit van dieren aangetast. Dat komt omdat de dieren waarschijnlijk niet alleen gezondheidsproblemen hebben, maar ook belemmerd worden in hun zelfstandigheid en het uitoefenen van natuurlijk gedrag. Op basis van het verzorgingsbeginsel is de KNMvD van mening dat er met dieren met erfelijke aandoeningen niet gefokt kan worden.

Standpunt KNMvD

Er is een duidelijk wettelijk kader voor het fokken met dieren met schadelijke kenmerken. De handhaving van deze regelgeving is echter moeilijk omdat er geen exacte cijfers zijn over het voorkomen van afwijkingen en het leed moeilijk meetbaar is. Omdat er wel degelijk voldoende aanwijzingen zijn voor een serieus probleem bij deze katten, is de KNMvD voorstander van een ontmoedigingsbeleid voor het fokken en (ver)kopen van rassen met extreme uiterlijke kenmerken, inclusief designer breeds.

De KNMvD is van mening dat:

- Diergezondheid en dierenwelzijn leidend moet zijn bij het fokken van dieren.
- Het registreren van gezondheids- en welzijnsproblemen per ras wenselijk is.
- Het tentoonstellen van dieren met uiterlijke kenmerken die schadelijk zijn voor het dierenwelzijn en diergezondheid verboden moet worden.
- De fokken en (ver)kopen van dieren met uiterlijke kenmerken die schadelijk zijn voor het dierenwelzijn en diergezondheid ontmoedigd moet worden.

Vragen over dit standpunt?

Neem contact op met onze persvoorlichter Diederik Visser - 06 22996097

